

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ
ΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟ ΚΛΑΔΟ

(Συνημμένο στην υπ'αριθμ. 41421/30-5-2025 επιστολή ΣΑΤΕ)

Α. ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

A.1. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΙΜΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Με βάση τις προβλέψεις της ισχύουσας νομοθεσίας, ήδη από το 2023 θα έπρεπε να λειτουργεί η Εταιρεία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών, η οποία θεσμοθετήθηκε μεν από το Υπουργείο το 2021 με το άρθρο 84 του Ν.4782/2021 (ΦΕΚ Α' 36/9.3.2021) αλλά ακόμη δεν έχει ενεργοποιηθεί, παρά τις προβλέψεις της υπ' αριθμ. 60 ΚΥΑ που υπογράφηκε το 2022 (ΦΕΚ Β' 1703/7.4.2022).

Δυστυχώς μέχρι σήμερα, όχι μόνο δεν λειτουργεί η ως άνω εταιρεία αλλά δεν έχουν καν εκδοθεί οι συντελεστές αναθεώρησης είτε μέσω της ΕΔΤΔΕ για τα Β', Γ' και Δ' τρίμηνα του 2022 όπως προβλέπει η Υπουργική Απόφαση Δ11/334219/31.10.2022 (ΦΕΚ Β' 5565/31.10.2022), είτε με χρήση της δυνατότητας έκδοσης Υπουργικής Απόφασης.

Με δεδομένο ότι η αναθεώρηση των βασικών τιμών κατά την εκτέλεση δημοσίων έργων είναι θεσμός αναγκαστικού δικαίου και αποσκοπεί στη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος - προκειμένου να ολοκληρωθούν τα έργα - και στην, σε κάποιο βαθμό, αποκατάσταση της ζημίας του αναδόχου, που προκαλείται από την αύξηση των τιμών των συντελεστών παραγωγής **θα πρέπει:**

α) να προχωρήσει ταχύτατα η έκδοση των συντελεστών αναθεώρησης για τα Β', Γ' και Δ' τρίμηνα του 2022 με την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης,

β) να ενεργοποιηθεί άμεσα και σύμφωνα με την πρόβλεψη των παρ. 2 και 3 της Υπουργικής Απόφασης Δ11/334219/31.10.2022 (ΦΕΚ Β 5565/31.10.2022), η λειτουργία του Ενιαίου Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών που περιλαμβάνει: **i)** την Εταιρεία Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών, **ii)** το Ηλεκτρονικό Σύστημα Προσδιορισμού Κόστους Συντελεστών Παραγωγής Τεχνικών Έργων καθώς και **iii)** το Παρατηρητήριο Τιμών,

γ) να προβλεφθεί διαδικασία έκδοσης συντελεστών αναθεώρησης για το χρονικό διάστημα από το τρίμηνο Α 2023 έως την πλήρη λειτουργία του Ενιαίου Συστήματος με δεδομένες τις προβλέψεις της ως άνω Υπουργικής Απόφασης για πλήρη λειτουργία του θεσμοθετημένου νέου μηχανισμού αναθεώρησης.

Σημειώνουμε με ιδιαίτερη έμφαση ότι περαιτέρω καθυστερήσεις στην επίλυση του ζητήματος της διασαφήνισης του τρόπου υπολογισμού της αναθεώρησης, τόσο για τα έργα που δημοπρατήθηκαν πριν το 2021 όσο και για τα έργα που δημοπρατούνται έως σήμερα αλλά και στο μέλλον, θα δημιουργήσουν ακόμα μεγαλύτερες αβεβαιότητες τόσο στην ομαλή εξέλιξη των κατασκευών όσο και στο σκέλος της εκτέλεσης των προϋπολογισμών.

A.2. ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 71/2019 ΓΙΑ ΤΑ ΜΗΤΡΩΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ

Το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα των Μητρώων Τεχνικών Έργων (ΟΠΣ ΜΗΤΕ) που τέθηκε σε λειτουργία στις 2-5-2024 είναι ένα ανώριμο και με αρκετές ελλείψεις πληροφοριακό σύστημα που αδυνατεί - ένα χρόνο μετά την παραλαβή του - να υποδεχθεί τις αιτήσεις επανάκρισης των εργοληπτικών εταιρειών με αποτέλεσμα το Υπουργείο να έχει θεσμοθετεί αλληπάλληλες χρονικές παρατάσεις κατάθεσης δικαιολογητικών.

Στις 2.5.2025 οι εργοληπτικές οργανώσεις **ζητήσαμε** να δοθεί μία ακόμη παράταση στην ισχύ των πτυχίων μας μέχρι τέλους του έτους (30.12.2025) αφού είναι αδύνατο με το ισχύον σύστημα οι 4.500 ενεργές εργοληπτικές επιχειρήσεις να καταθέσουν πλήρεις και ορθές αιτήσεις σε λιγότερο από 2 μήνες, δηλ μέχρι τις 30/6/2025 όπως προβλέπεται μέχρι στιγμής. Σήμερα έχουμε βάσιμους λόγους να θεωρούμε ότι ακόμη και αυτός ο χρόνος παράτασης δεν θα είναι αρκετός για να ολοκληρωθεί ομαλά η διαδικασία της επανάκρισης.

Επιπλέον, **θα πρέπει** να υπάρξει αντιμετώπιση των απαραίτητων θεσμικών συμπληρώσεων του ΠΔ 71/2019 με κυριότερη τη συμπλήρωση / διασαφήνιση των προβλέψεων του άρθρου 50 με ξεκάθαρο προσδιορισμό ενός αυστηρού πλαισίου με το οποίο οι δάνειες εμπειρίες κύκλου εργασιών, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητας τρίτων φορέων για σύσταση ή αναβάθμιση εταιρειών θα αποδεικνύεται ότι πράγματι δεσμεύονται για λογαριασμό τους, καθώς και ποινές στην περίπτωση που αυτές οι προβλέψεις δεν τηρηθούν.

Β. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΑΜΕΣΑ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Β.1 ΡΟΗ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ – ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Διαχρονικά προβληματική αναδεικνύεται και η ροή δημοπράτησης δημοσίων έργων στην χώρα. Γινόμαστε μάρτυρες μίας τάσης τα τελευταία χρόνια να ενοποιούνται έργα και να δημοπρατούνται με μεγάλους προϋπολογισμούς, ενώ επίσης αυξητική ήταν κατά τα τελευταία έτη η τάση δημοπράτησης έργων ΣΔΙΤ που πλέον απορροφούν σημαντικό ποσοστό του ΠΔΕ με τις πληρωμές διαθεσιμότητας.

Το αποτέλεσμα είναι ότι προς τις μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις του κλάδου κατευθύνεται δυσανάλογα μικρό ποσοστό έργων και θα αναγκαστούμε, για ακόμη μία φορά, σε αποεπένδυση ανθρώπινου δυναμικού και εξοπλισμού, αφού δεν θα έχουμε έργα προς εκτέλεση.

Θα πρέπει να βρεθεί μία βιώσιμη λύση για όλους εάν δεν θέλουμε να εξαφανιστούν οι μικρομεσαίες εργοληπτικές επιχειρήσεις της χώρας και ο κλάδος να λειτουργεί επαρκώς ανταγωνιστικά.

Β.2. ΣΤΡΕΒΛΩΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΕΣ

Πολύ συχνά στον ΣΑΤΕ διαπιστώνουμε τα ζητήματα στρέβλωσης του ανταγωνισμού στις δημοπρασίες με την ύπαρξη μη διαφανών διαδικασιών κυρίως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- φυσικών καταστροφών, στις οποίες πολύ συχνά γίνεται κατάχρηση της δυνατότητας πρόσκλησης περιορισμένου αριθμού εταιρειών,
- ευρείας χρήσης μη αντικειμενικών κριτηρίων του άρθρου 86 του Ν.4412/2016 ελλείψει της σχετικής υπουργικής απόφασης που προβλέπεται ότι θα καθορίζει τα σχετικά κριτήρια,
- εγκεκριμένων ή μη φωτογραφικών όρων στις διακηρύξεις καθώς και
- ενσωμάτωσης στις διακηρύξεις των έργων δυσανάλογα μεγάλου πλήθους πιστοποιητικών ISO, τις περισσότερες φορές εντελώς ασύνδετων με το υπό δημοπράτηση αντικείμενο.

Θα πρέπει :

α) να εκδοθεί κανονιστικό κείμενο με ευθύνη του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών στο οποίο θα περιέχονται οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές για την ορθή χρήση του άρθρου 86 και την υιοθέτηση των κατάλληλων κριτηρίων αξιολόγησης,

β) να περιχαρακωθεί η ορθή εφαρμογή του όρου «Έργο», καθώς το τελευταίο διάστημα παρατηρούνται λανθάνοντες χαρακτηρισμοί συμβάσεων ως «Προμήθειες» ή «Υπηρεσίες» αντί για «Έργα» σε αρκετές περιπτώσεις,

γ) να τεθεί ένα εύλογο χρονικό όριο (π.χ. 6 μήνες) στη δυνατότητα αξιοποίησης του άρθρου 32α για πρόσκληση περιορισμένου αριθμού εταιρειών στις περιπτώσεις φυσικών καταστροφών.

δ) να τεθεί ένα εύλογο όριο στη δυνατότητα της εκάστοτε Αναθέτουσας Αρχής να ενσωματώνει στις διακηρύξεις πιστοποιητικά ISO και σε κάθε περίπτωση αυτή να είναι επαρκώς τεκμηριωμένη.

B.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Το ποσό του προϋπολογισμού της Πρότυπης Πρότασης ύψους τουλάχιστον €200 εκ., που έχει οριστεί με τον Ν.4903/2022 ως προϋπόθεση για την αποδοχή της, είναι αδικαιολόγητα υψηλό και οδηγεί σε αδυναμία υποβολής κρίσιμων προτάσεων, ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, πλην όμως μικρού προϋπολογισμού.

Κανένα έργο με εμβέλεια τα όρια μίας τυπικής Περιφερειακής Ενότητας στην Ελλάδα – με εξαίρεση αυτές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης – δεν έχει προϋπολογισμό που να φθάνει σε αυτό το ποσό.

Θα πρέπει το ελάχιστο ποσό του προϋπολογισμού της Πρότυπης Πρότασης να μειωθεί σημαντικότερα π.χ. στο ύψος του κοινοτικού ορίου περί τα 5 εκ. € με στόχο την αξιοποίηση πολλών χιλιάδων ακινήτων περιουσιακών στοιχείων του στενού και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, που παραμένουν εντελώς αναξιοποίητα με μηδαμινές αποδόσεις στην ΕΤΑΔ και άλλους φορείς (κληροδοτήματα, ΑΕΙ, κλπ.).

Γ. ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Γ.1. ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η χρονική υστέρηση μεταξύ εκτέλεσης των τεχνικών εργασιών και της πληρωμής τους είναι πλέον πολύμηνη σε αρκετά χρηματοδοτικά προγράμματα. Η συνθήκη αυτή συνδυασμένη με το γεγονός ότι η τραπεζική χρηματοδότηση των μικρών & μεσαίων εργοληπτικών εταιρειών είναι ουσιαστικά κλειστή καθώς και με την υπέρογκη αύξηση των τιμών των δομικών υλικών, της δαπάνης εργασίας και του κόστους ενέργειας, που παρατηρούνται συνεχώς τα τελευταία έτη, δημιουργεί ασφυκτικές συνθήκες ελλειπούς ρευστότητας σε ένα μεγάλο τμήμα του κλάδου που βρίσκεται-χωρίς ευθύνη του-μπροστά στο ενδεχόμενο να μην μπορεί να εκπληρώσει τις οικονομικές υποχρεώσεις του όπως: απόδοση ΦΠΑ που δεν έχει εισπραχθεί, πληρωμή μισθών & ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένων & συνεργατών, καταβολή αμοιβών προμηθευτών, επιβαρύνσεις εγγυητικών επιστολών & επιχειρηματικών δανείων κ.ο.κ. διακινδυνεύοντας τόσο την ολοκλήρωση των έργων όσο & τη βιωσιμότητα των εταιρειών.

Θα πρέπει επιτέλους να ομαλοποιηθεί η ροή πληρωμών όλων των έργων, ανεξαρτήτως προγράμματος χρηματοδότησής τους.

Γ.2. ΈΛΛΕΙΨΗ ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Διαπιστώνεται οξύτατο πρόβλημα στην έλλειψη τεχνικού και εργατικού προσωπικού. Με δεδομένο ότι οι χρηματοδοτήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και των λοιπών κοινοτικών ταμείων οδηγούν σε νέες προκηρύξεις έργων και συνεχείς συμβασιοποιήσεις, πέραν των έργων παραχωρήσεων και ΣΔΙΤ, οι ελλείψεις σε τεχνικό κι εργατικό προσωπικό είναι για περισσότερο από δύο έτη τώρα ορατές – και ακόμη τα εργοτάξια έχουν πολύ δρόμο ακόμη να διανύσουν μέχρι την ολοκλήρωση των έργων.

Θα πρέπει να διαμορφωθεί ένα ευέλικτο πλαίσιο για την απασχόληση στον κλάδο που θα διασφαλίζει τα θέματα επάρκειας απασχολούμενων, ευέλικτων διαδικασιών μετάκλησής τους από αλλοδαπές χώρες, επαρκούς εξειδίκευσής τους ενώ παράλληλα θα εξασφαλίζεται και η ικανοποιητική αμοιβή τους αλλά και η οικονομική ισορροπία των συμβάσεων των εργοληπτικών εταιρειών που σήμερα έχουν επιδοθεί σε έναν οξύ ανταγωνισμό ζήτησης υπηρεσιών τεχνικού προσωπικού.

Γ.3. ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΈΡΓΑ, ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ.

Με δεδομένο ότι έχει καθιερωθεί καθημερινή ηλεκτρονική Αναγγελία (Έντυπο Ε12) του απασχολούμενου προσωπικού στην «ΕΡΓΑΝΗ», με υποβολή πριν από την έναρξη απασχόλησης, η οποία εκ των πραγμάτων είναι στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων, θεωρούμε πρόδηλο ότι τα περιθώρια Αδήλωτης Εργασίας στις επιχειρήσεις κατασκευής Δημοσίων Έργων είναι ανύπαρκτα.

Ως εκ τούτου η μέθοδος καταβολής εισφορών, βασιζόμενη στο Ποσοστό Εργατικής Δαπάνης, εκτός από γραφειοκρατική, αντιπαραγωγική και αντιοικονομική καθίσταται πλέον και περιττή διότι ο στόχος του ελέγχου της Αδήλωτης Εργασίας επιτυγχάνεται με άλλες μεθόδους, πιο σύγχρονες και αποτελεσματικές.

Έχουμε κατ'επανάληψη **ζητήσει** την άρση όλων των σχετικών διατάξεων που αφορούν την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών βάσει ποσοστού εργατικής δαπάνης στην κατασκευή των Δημοσίων Έργων και υπαγωγή των επιχειρήσεών μας στις κανονικές διατάξεις με την σύνταξη Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (ΑΠΔ), όπως ισχύει για τις άλλες επιχειρήσεις και όπως συμβαίνει με τα έργα παραχώρησης.

Αναμένουμε τη στήριξη του Υπουργείου στο εύλογο αυτό αίτημά μας.

Γ.4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΣΕΙΑΣ ΥΛΙΚΩΝ ΕΚΣΚΑΦΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Έχουν θεσπιστεί από την Πολιτεία μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, που αποσκοπούν στην πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων, τη μείωση των αρνητικών συνεπειών της διαχείρισής τους και την αύξηση της ανακύκλωσης με στόχο τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία. Ωστόσο σε κανένα σημείο της νομοθεσίας δεν προβλέπεται ρητά η υποχρέωση να περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό των υπό δημοπράτηση έργων, το κόστος διαχείρισης των αναμενόμενων αποβλήτων και η δαπάνη μεταφοράς τους. Ως εκ τούτου, η μη ρητή αναφορά της υποχρέωσης συμπερίληψης στον προϋπολογισμό των έργων του κόστους διαχείρισης των ΑΕΚΚ, υπολογιζόμενου με σωστό τρόπο βάσει των αναμενόμενων ποσοτήτων, δημιουργεί μεγάλη σύγχυση, αβεβαιότητα και ανασφάλεια στους αναδόχους των έργων, οι οποίοι, ενώ υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις ισχύουσες διατάξεις, συχνά δεν εισπράττουν τα χρήματα που έχουν υποχρεωθεί να καταβάλλουν για τη διαχείριση των αποβλήτων κατά τη διάρκεια κατασκευής ενός έργου.

Στις 28.11.2024 οι Εργοληπτικές Οργανώσεις **ζητήσαμε** από τα συναρμόδια Υπουργεία τη ρητή συμπερίληψη του κόστους διαχείρισης και μεταφοράς της περίσσειας υλικών εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων στους προϋπολογισμούς των έργων και την εξασφάλιση της σχετικής χρηματοδότησης πριν την δημοπράτηση των έργων.

Γ.5. ΡΗΤΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΕΠΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Η μη ρητή κατάργηση ορισμένων κρατήσεων επί λογαριασμών πληρωμής Δημοσίων Έργων έχει οδηγήσει στο παράδοξο ορισμένες αναθέτουσες αρχές να απαιτούν κατηρηγμένες κρατήσεις για την πληρωμή των λογαριασμών δημοσίων έργων ενώ άλλες αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζοντας ότι έχουν καταργηθεί δεν τις ζητούν.

Η διαφοροποιημένη και αυθαίρετη αντιμετώπιση των συμβάσεων δημοσίων έργων, ως προς τις νόμιμες κρατήσεις που επιβαρύνεται ο εκάστοτε ανάδοχος – και οι οποίες δεν ονοματίζονται με ρητό και οριστικό τρόπο στα πρότυπα τεύχη δημοπράτησης – δημιουργεί μεγάλη σύγχυση, αβεβαιότητα και ανασφάλεια στους αναδόχους των έργων, οι οποίοι προεκτιμούν το επιχειρηματικό τους όφελος με βάση τις ισχύουσες νόμιμες κρατήσεις και όχι τις, κατά αυθαίρετο τρόπο, απαιτούμενες από τις αναθέτουσες αρχές.

Οι κρατήσεις υπέρ φορέων που ενώ έχουν καταργηθεί αλλά εξακολουθούν και ζητούνται από ορισμένες αναθέτουσες αρχές είναι: κράτηση 1% (!) υπέρ Ταμείου Προνοίας Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΠΕΔΕ), κράτηση 2% (!) υπέρ του Ειδικού Ταμείου Ανεγέρσεως Κτιρίων εξωτερικής υπηρεσίας Δημοσίων Έργων (ΕΤΑΚΔΕ) και κράτηση 1% (!) υπέρ της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων για έργα των ΟΤΑ (ΤΥΔΚ).

Αναμένουμε τη στήριξη του Υπουργείου στο αίτημα ρητής κατάργησης των κρατήσεων καθώς και στο αίτημα αναλυτικής καταγραφής στα πρότυπα τεύχη δημοπράτησης όλων των ισχυουσών κρατήσεων ώστε να μην υπάρχει καμία αβεβαιότητα στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς ούτε χώρος για αυθαίρετες ερμηνείες από τις αναθέτουσες αρχές.

Δ. ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Υπάρχει και μια σειρά επιπλέον νομοθετικών ζητημάτων που έχουν τεθεί και αναλυθεί στην από **27-6-2024 κοινή επιστολή όλων των εργοληπτικών οργανώσεων**.

Αυτά αφορούν ρυθμίσεις για τα ακόλουθα ζητήματα :

α) Χρονικές Προθεσμίες – Άρθρο 147 Ν.4412/2016

Διαπιστώνεται πρόβλημα στον υφιστάμενο ορισμό της διάταξης που δημιουργεί πολύ σοβαρά προβλήματα στην ολοκλήρωση των έργων, η κατασκευή των οποίων δύναται να καθυστερεί για λόγους που δεν οφείλονται στον Ανάδοχο.

Ειδικότερα, διαπιστώνεται συχνά, ειδικά σε έργα με σύντομες προθεσμίες περαίωσης σε σχέση με το προς κατασκευή έργο, ότι όταν συντρέχουν λόγοι παρατάσεων που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου, πχ απαλλοτριώσεις, διακοπή εργασιών λόγω μη πληρωμής, αρχαιολογική έρευνα, έγκριση αδειοδοτήσεων κοκ, οι ορισμοί και οι προβλέψεις του εν λόγω άρθρου δεν εξυπηρετούν την ολοκλήρωση των έργων.

Έχουμε ήδη υποβάλλει σχετική νομοτεχνική πρόταση τροποποίησης.

β) Προκαταβολές – Άρθρο 150 Ν.4412/2016

Επειδή μετά την τροποποίηση του άρθρου 150 του Ν.4412/2016, με το άρθρο 69 του Ν.4782/2021 δημιουργήθηκε σύγχυση ως προς τον τρόπο εκταμίευσης των δύο διαφορετικών / διακριτών τμημάτων της προκαταβολής της παρ. 3 του άρθρου 150 του Ν.4412/2016, το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 150 θα πρέπει να επαναδιατυπωθεί όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του .

Έχουμε ήδη υποβάλλει σχετική νομοτεχνική πρόταση τροποποίησης.

γ) Απόσβεση Δικαιωμάτων Αναδόχου - Άρθρο 173 Ν.4412/2016

Η αποσβεστική προθεσμία του άρθρου 173 Ν.4412/2016 έχει αποτελέσει λόγο απόρριψης των σχετικών ενστάσεων του αναδόχου, από τον αρμόδιο υπουργό και άλλα αποφαινόμενα όργανα, ήτοι στην ουσία έχει αποτελέσει ένα πρόσθετο μέσο (τυπικό λόγο) για τον Κύριο του έργου προκειμένου να απορρίψει αιτήματα του αναδόχου, τα οποία (αιτήματα) είναι συχνά νόμω βάσιμα.

Έχουμε ήδη υποβάλλει σχετική νομοτεχνική πρόταση τροποποίησης.

δ) Διακοπή εργασιών – Διάλυση Σύμβασης – Άρθρο 161 του Ν.4412/2016

Υπάρχουν πολλά έργα τα οποία δημοπρατήθηκαν πριν το τρίμηνο Α' του 2022, χρονικό σημείο μετά το οποίο παρατηρήθηκαν σε πολλά υλικά ραγδαίες αυξήσεις τιμών ή και καθυστερήσεις στην παράδοση αυτών. Τα προβλήματα αυτά στην αγορά, παρά τις προσπάθειες νομοθετικής ρύθμισης εκ μέρους του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, δεν στάθηκε εφικτό να αντιμετωπιστούν επαρκώς με αποτέλεσμα πολλά έργα να μην υλοποιούνται ομαλά με υπέρμετρο οικονομικό βάρος στους αναδόχους.

Έχουμε ήδη υποβάλλει σχετική νομοτεχνική πρόταση τροποποίησης για την αποδέσμευση των αναδόχων χωρίς όμως να δικαιούνται το τεκμαιρόμενο όφελος του άρθρου 163.

ε) Σιωπηρή Απόρριψη – Διοικητική Επίλυση Συμβατικών Διαφορών Σταδίου Εκτέλεσης – Άρθρο 161 και άρθρο 174 του Ν.4412/2016

Στο άρθρο 161 προβλέπεται ότι σε περίπτωση που υπάρχει υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του ΚΤΕ για διακοπή εργασιών ο ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλει ειδική δήλωση διακοπής εργασιών με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Σε περίπτωση όμως άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας των 15 ημερών που έχει η διευθύνουσα υπηρεσία να εξακριβώσει το περιεχόμενο της δήλωσης και να εκδώσει απόφαση αποδοχής ή απόρριψης του σχετικού αιτήματος, η δήλωση θεωρείται απορριφθείσα. Προκειμένου να επιτύχει τα έννομα αποτελέσματα της (ενδεχόμενης) αποδοχής της δήλωσης διακοπής, ο ανάδοχος υποχρεούται σε περαιτέρω ενέργειες ενώπιον του Τεχνικού Συμβουλίου όπου καλείται και η αναθέτουσα αρχή. Προκειμένου να εξοικονομηθεί χρόνος και πόροι των αναθετουσών αρχών αλλά και των αναδόχων, προτείνεται να προστεθεί ένα ακόμα βήμα στην αλληλογραφία μεταξύ αναδόχου και αναθέτουσας αρχής, μια επιπλέον ειδική δήλωση του αναδόχου μετά την παρέλευση της προβλεπόμενης 15νθήμερης προθεσμίας, με την οποία θα δίδεται επιπλέον χρόνος 15 ημερών στην αναθέτουσα αρχή να εκδώσει απόφαση επί της αρχικής ειδικής δήλωσης διακοπής εργασιών, μετά την παρέλευση της οποίας, εφόσον δεν εκδοθεί απόφαση θα τεκμαίρεται σιωπηρή αποδοχή αυτής.

στ) Διαιτητική επίλυση διαφορών – Άρθρο 176 του Ν.4412/2016

Εκτιμούμε ότι θα πρέπει να υιοθετηθεί ως υποχρέωση να περιλαμβάνεται στα τεύχη δημοπράτησης η εναλλακτική μέθοδος επίλυσης διαφορών μέσω διαιτησίας αντί μόνο μέσω προσφυγής στα τακτικά δικαστήρια και όχι μόνο ως δυνατότητα, όπως, δηλαδή, προβλέπεται σήμερα στον νόμο. Επιπλέον πρέπει να είναι υποχρεωτικό και όχι δυνητικό, όπως προβλέπεται σήμερα στο νόμο, το προβλεπόμενο από το νόμο στάδιο συμβιβαστικής επίλυσης διαφοράς πριν την προσφυγή στη διαιτησία.

Στόχος είναι να αρθεί η κατάσταση ανασφάλειας δικαίου που διέπει το σύνολο των δημοσίων έργων στη χώρα μας.

ζ) Επίλυση Διαφορών – Άρθρο 372 Ν.4412/2016

Στην παρ.4 του άρθρου 372 του ν.4412/16 προβλέπεται επι ποινή απαραδέκτου υποχρέωση κοινοποίησης της αιτήσεως αναστολής/ακύρωσης και της παρέμβασης επ' αυτής εντός δύο (2) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της από την γραμματεία του δικαστηρίου, για ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ. Η πρόβλεψη αυτή, με δεδομένη την γεωγραφική κατανομή των δικαστηρίων και του γεγονότος ότι οι επιχειρήσεις έχουν προφανές δικαίωμα να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς σε όλη την ελληνική επικράτεια, η ανωτέρω προθεσμία είναι απολύτως ασφυκτική.

Έχουμε ήδη υποβάλλει σχετική νομοτεχνική πρόταση τροποποίησης της ανωτέρω προθεσμίας, από δύο (2) ημερολογιακές ημέρες σε πέντε (5) εργάσιμες.

η) Επιστροφή εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης – Άρθρο 72 Ν.4412/2016

Οι διατάξεις που σήμερα ισχύουν για τον χρόνο λήξης των εγγυητικών καλής εκτέλεσης δημιουργούν μία συνεχή σύγχυση και ανασφάλεια στους αναδόχους των έργων και έχουν ως αποτέλεσμα συσσώρευση εγγυητικών επιστολών χωρίς ουσιαστικό λόγο.

Θα πρέπει το πλέγμα των διατάξεων σχετικά με τις εγγυητικές επιστολές να ορθολογικοποιηθεί και όταν ένα έργο έχει περάσει και το στάδιο της οριστικής παραλαβής να επιστρέφεται αυτοδικαίως η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσής του.

Έχουμε ήδη υποβάλλει σχετική νομοτεχνική πρόταση τροποποίησης.

Με τιμή,
Για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΑΤΕ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

